

# Πανκ

Zdroj: <http://el.wikipedia.org/wiki/Punk>. Zkráceno.

Το **πανκ** είναι μουσικό είδος που ξεκίνησε στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής τη δεκαετία του '60, αρχικά από τη Νέα Υόρκη, και έγινε γνωστό στα μέσα της δεκαετίας του '70. Οι ρίζες του βρίσκονται στο garage rock αλλά και σε συγκροτήματα όπως οι [MC5](#), [Stooges](#), [Ramones](#), [Πάττι Σμιθ](#) και [New York Dolls](#), μετά τα μέσα της δεκαετίας του '70 όμως εισήχθη στην Αγγλία και έγινε δημοφιλές από συγκροτήματα όπως οι [Sex Pistols](#), οι [Clash](#), οι [Crass](#) κ.α. σαν μουσική του λευκού απορριπτόμενου νεολαίου και μέρος ενός κινήματος πολιτικής και κοινωνικής καταγγελίας και αμφισβήτησης του κατεστημένου.

Παίζεται συνήθως με [κιθάρα](#), [μπάσο](#) & [ντραμς](#), σπάνια και πλήκτρα ή άλλα όργανα, και οργισμένα φωνητικά. Είναι υποκατηγορία του ροκ, προερχόμενο από το [garage rock](#) και είναι μουσική απλή, με έμφαση στις απλές ρυθμικές δομές (τυπικά 4/4 και δομή chorus-verse), την ταχύτητα και την ενέργεια, με στίχους που συνήθως θίγουν κοινωνικά, πολιτικά ή προσωπικά θέματα, συχνά οργισμένοι ή χλευαστικοί. Οι συνθέσεις ήταν συνήθως σύντομες (αρκετές φορές κάτω από δυο λεπτά) σαν αντίθεση στις επικές συνθέσεις του [progressive](#) και του [κλασικού ροκ](#), ενώ ο ρυθμός κοφτός και νευρικός, σε αντίθεση με την μελωδική και χορευτική [disco](#) που κυριαρχούσε εκείνη την εποχή. Πολλοί από τους πανκ μουσικούς ήταν επαγγελματίες, αρχικά αρνούνταν όμως να παίξουν κάτι παραπάνω από μερικές κοφτές συγχορδίες, επίσης θέλοντας να αντιτεθούν στο τεχνικό παίξιμο που αποθεώθηκε από τους μουσικούς του κλασικού ροκ, ενώ άλλοτε οι μουσικοί ήταν ερασιτέχνες, με ελάχιστη ή λίγη τεχνική, που όμως ταίριαζαν με τη φιλοσοφία και την απλότητα της πανκ μουσικής.

Αναβίωση γνώρισε το πανκ τα τελευταία χρόνια, με ποπ-πανκ συγκροτήματα όπως οι [Offspring](#), [Green Day](#), [Blink-182](#) ή οι [Sum 41](#) που ηχητικά προσεγγίζουν μεν το πανκ της δεκαετίας του '70, δεν αντιπροσωπεύουν όμως κοινωνικά το κλίμα της πρώτης σκηνης της εποχής εκείνης. Από τις σύγχρονες mainstream πανκ (ποπ-πανκ) μόνον συχνά λείπει το πολιτικό και κοινωνικό μήνυμα. Συνήθως αποτελούν εμπορικά μουσικά σχήματα και η στάση τους θεωρείται από πολλούς ξένη ως προς το αυθεντικό ύφος και την αντιεμπορική στάση του πανκ.

## Ελληνικό πανκ

Η [ελληνική πανκ ροκ σκηνή](#) ήταν μικρή αλλά δραστήρια στην [Αθήνα](#), ξεκινώντας από τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του '80. Μπάντες όπως οι [Αδιέξοδο](#), οι [Γενιά του χάους](#), οι [Stress](#), οι [Panx Romana](#), οι [Ex-humans](#) και άλλοι είχαν δημιουργήσει ένα πυρήνα από μπάντες με φιλικές μεταξύ τους σχέσεις και δίναν συναυλίες μαζί, στις ίδιες τοποθεσίες. Όπως και αλλού, το πανκ υιοθετήθηκε σαν [υποκουλτούρα](#) και τρόπος ζωής από διαφορετικά άτομα και ομάδες, το κοινό στοιχείο όμως ήταν η νεανική οργή και ο χλευασμός του κατεστημένου οικοδομήματος, αλλά και το πάθος για ελευθερία, η αντίθεση στις προκαταλήψεις, το [ρατσισμό](#) και τον [εθνικισμό](#). Περί τα μέσα της δεκαετίας η Θεσσαλονίκη ανέδειξε κι αυτή μια δραστήρια σκηνή με συγκροτήματα όπως οι [Γκούλαγκ](#), οι [Εκτός Ελέγχου](#), οι [Γκρόβερ](#) κ.α.

Πολλά νεότερα πανκ και [hardcore](#) συγκροτήματα όπως οι Ναυτία ή οι Ξεχασμένη Προφητεία, υιοθέτησαν την πρακτική της [αυτοδιαχείρισης](#) μετά το '90, και σταδιακά

δημιουργήθηκε ένα δίκτυο αυτοδιαχειριζόμενων χώρων και ομάδων που στήριξαν και στηρίχτηκαν από τα συγκροτήματα αυτά όπως οι ξακουστές καταλήψεις Villa Amalias και "Λέλας Καραγιάννη" στην [Αθήνα](#) και η Villa Varvaras στη [Θεσσαλονίκη](#). Το πανκ, το hardcore και το [crust](#), μετεξελίξεις του πανκ όταν αυτό αναμείχθηκε με το metal και το hardcore, δεν είναι βέβαια τα μόνα μουσικά ιδιώματα που εμφανίζονται στην αυτοδιαχειριζόμενη μουσική σκηνή, ειδικά τα τελευταία χρόνια.

Οι σύγχρονες πανκ μπάντες σπάνια κατάφεραν να δημιουργήσουν σκηνή με συνέχεια, σε αντίθεση με την αυτοοργανωμένη μουσική σκηνή που, αν και τα συγκροτήματα ήταν συχνά βραχύβια, κατόρθωσε να επιζήσει μέχρι και σήμερα. Σε κάποιες περιπτώσεις, μια μπάντα μπορεί να γίνει περισσότερο γνωστή, δημιουργώντας φανατικούς οπαδούς, όπως συνέβη στην περίπτωση των [Αντίδραση](#) ή των [Ομίγλη](#).

Λίγες προσπάθειες έχουν γίνει για την καταγραφή της ιστορίας του ελληνικού πανκ. Μια από αυτές ήταν μια μπροσούρα της [Αναρχικής αρχαιοθήκης](#), ενώ άλλες προσπάθειες γίνονται τα τελευταία χρόνια από διαδικτυακούς τόπους (webzines) που έχουν συγκεντρώσει αρκετό υλικό.

## Είδη Πανκ

Το πανκ χωρίζεται σε διάφορα είδη που μεταξύ τους έχουν κυρίως ιδεολογικές διαφορές και διαφορές στους στίχους.

- Χάος Πάνκ: Μιλάει κυρίως για την κατανάλωση αλκοολούχων ποτών (μπύρες συνήθως) και καταστροφές.
- [Οι!](#) Πανκ: Κύριο θέμα του είναι η ενότητα πανκ και σκίνχεντ. Επίσης η φτώχεια και το ποδόσφαιρο.
- [Αναρχο-πανκ](#): Στηρίζεται στην αναρχική ιδεολογία. Πιο πλούσιο σε στίχους από τα άλλα είδη, θίγει θέματα όπως η εξουσία, η ισότητα ανδρών γυναικών, ο φασισμός, ο ρατσισμός, η ανισότητα/ισότητα, τα δικαιώματα των ζώων, η αστυνομική βία, η παγκόσμια ειρήνη, η επανάσταση, η σημερινή κοινωνία κ.α.
- Ναζιστικό Πανκ: Μερικές φορές συγχέεται με το Οι! πανκ. Οι στίχοι υποστηρίζουν κυρίως τον [εθνικοσοσιαλισμό](#). Εναντιώνονται στην μετανάστευση και στο σημερινό σύστημα και υποστηρίζουν την υπεροχή της Άρειας φυλής.

## Στυλ-Ρουχισμός

Το πανκ στυλ από όταν ξεκίνησε (δεκαετία του 70) στόχο είχε να προκαλεί την κοινή γνώμη. Από τότε μέχρι σήμερα κάποια από τα τυποποιημένα αξεσουάρ έχουν αλλάξει ή έχουν αντικατασταθεί με νέα. T-shirt με προσβλητικές στάμπες όπως ανάποδοι σταυροί, σβάστικες κτλ. ήταν πολύ διάσημα στα αρχικά κύματα του πάνκ.

Τα μαλλιά ήταν φτιαγμένα για να φαίνονται ατημέλητα, σε αντίθεση με τις προηγούμενες εποχές όπου ήταν κυρίως μακριά. Ήταν βαμμένα σε αφύσικα χρώματα (πράσινο, έντονο κόκκινο, μωβ).

Επίσης, αρκετά γνωστά ήταν τα δικτυωτά καλσόν (πολλές φορές σχισμένα) και τα περικάρπια με καρφιά και άλλα αντικείμενα με καρφιά, οι παραμάνες (πάνω στα ρούχα ή σαν σκουλαρίκια). Στα πρώτα χρόνια του πανκ, οι αντρες και οι γυναικες φορούσαν βαρύ και πολύ [eyeliner](#).